

EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 26.11.2014
COM(2014) 903 final

**MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET,
RÅDET, EUROPEISKA CENTRALBANKEN, EUROPEISKA EKONOMISKA OCH
SOCIALA KOMMITTÉN, REGIONKOMMITTÉN OCH EUROPEISKA
INVESTERINGSBANKEN**

En investeringsplan för Europa

**MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET,
RÅDET, EUROPEISKA CENTRALBANKEN, EUROPEISKA EKONOMISKA OCH
SOCIALA KOMMITTÉN, REGIONKOMMITTÉN OCH EUROPEISKA
INVESTERINGSBANKEN**

En investeringsplan för Europa

”Min första prioritering som kommissionens ordförande är att stärka EU:s konkurrenskraft och stimulera investeringar som skapar arbetstillfällen.”

”Vi behöver smartare investeringar, mer fokus, mindre lagstiftning och mer flexibilitet vid användningen av dessa offentliga medel [som finns tillgängliga på EU-nivå].”

”Vi skulle kunna mobilisera upp till 300 miljarder euro i ytterligare offentliga och privata investeringar i den reala ekonomin under de kommande tre åren.”

”Fokusen i denna tilläggsinvestering ska ligga på infrastruktur, framför allt bredband, energinät och transportinfrastruktur i industricentrum, utbildning, forskning och innovation samt förnybar energi och energieffektivitet. Lejonparten bör riktas till projekt som kan hjälpa den unga generationen att åter hitta [...] jobb.”

(Ur de politiska riktlinjer som Europeiska kommissionens ordförande, Jean-Claude Juncker, lade fram i Europaparlamentet den 15 juli 2014)

1. En investeringsplan för Europa

Europa är i ett akut behov av en investeringsplan. Till följd av den ekonomiska och finansiella krisen har investeringarna i EU minskat drastiskt sedan toppåret 2007, med cirka 15 %.¹ Den här nivån avviker från den tidigare utvecklingen. Under de kommande åren kan vi endast skönja en viss återhämtning. Följden är att den ekonomiska återhämtningen, jobbskapandet och den långsiktiga tillväxten och konkurrenskraften bromsas.

Det finns ingen enkel lösning och inte heller en enda lösning. Vårt handlingsutrymme begränsas av en allmän osäkerhet när det gäller den ekonomiska situationen, de stora offentliga och privata skulderna inom vissa delar av EU:s ekonomi och den effekt som de har för gränserna på kreditriskerna. Samtidigt är sparandet högt och, i motsats till situationen för några år sedan, den finansiella likviditeten stor, och dessa kan mobiliseras. Dessutom har Europa stora investeringsbehov och ekonomiskt bärkraftiga projekt i behov av finansiering. Utmaningen är att använda sparmedlen och den finansiella likviditeten på ett produktivt sätt för att stödja hållbara jobb och tillväxt i Europa.

Åtgärder krävs samtidigt på flera fronter, och vi måste se till både utbudssidan och efterfrågesidan av ekonomin.² Vad vi behöver är förtroende för ekonomin som helhet, en politik och ett regelverk som är förutsägbara och tydliga, en effektiv användning av de knappa offentliga resurserna, en tro på de ekonomiska möjligheterna i pågående investeringsprojekt och en tillräcklig riskhanteringsförmåga för att uppmuntra projektansvariga, locka till oss investeringar och privata investerare. Dessa frågor måste tas upp av de offentliga myndigheterna på alla nivåer.

Såväl medlemsstaterna som de regionala myndigheterna har en klar roll att spela när det gäller att främja nödvändiga strukturella reformer, visa budgetansvar, skapa rättssäkerhet och stimulera investeringar till stöd för jobb och tillväxt. Medlemsstater med ett finansiellt handlingsutrymme bör öka sina investeringar. Medlemsstater med ett mer begränsat finansiellt handlingsutrymme bör prioritera utgifter som gynnar investeringar och tillväxt i sina budgetar, använda EU-medel i större utsträckning och skapa ett klimat som lockar investeringar från privata aktörer. Mycket kan göras på nationell och regional nivå. Kommissionen kommer tillsammans med de övriga institutionerna och medlemsstaterna att styra och övervaka de framsteg som görs inom ramen för den europeiska planeringsterminen för samordningen av den ekonomiska politiken.

Investeringsplanen är ett komplement till dessa insatser. Den kommer att basera sig på tre delmål som stöder varandra. För det första, att mobilisera minst 315 miljarder euro i ytterligare investeringar under de kommande tre åren, att öka de offentliga resursernas inverkan och att locka privata investeringar. För det andra, riktade initiativ för att se till att denna extra investering möter den reala ekonomins behov. För det tredje, åtgärder som bidrar till större förutsägbarhet på lagstiftningsområdet och avlägsnar hinder för investeringar, vilket gör Europa mer attraktivt och ökar investeringsplanens inverkan.

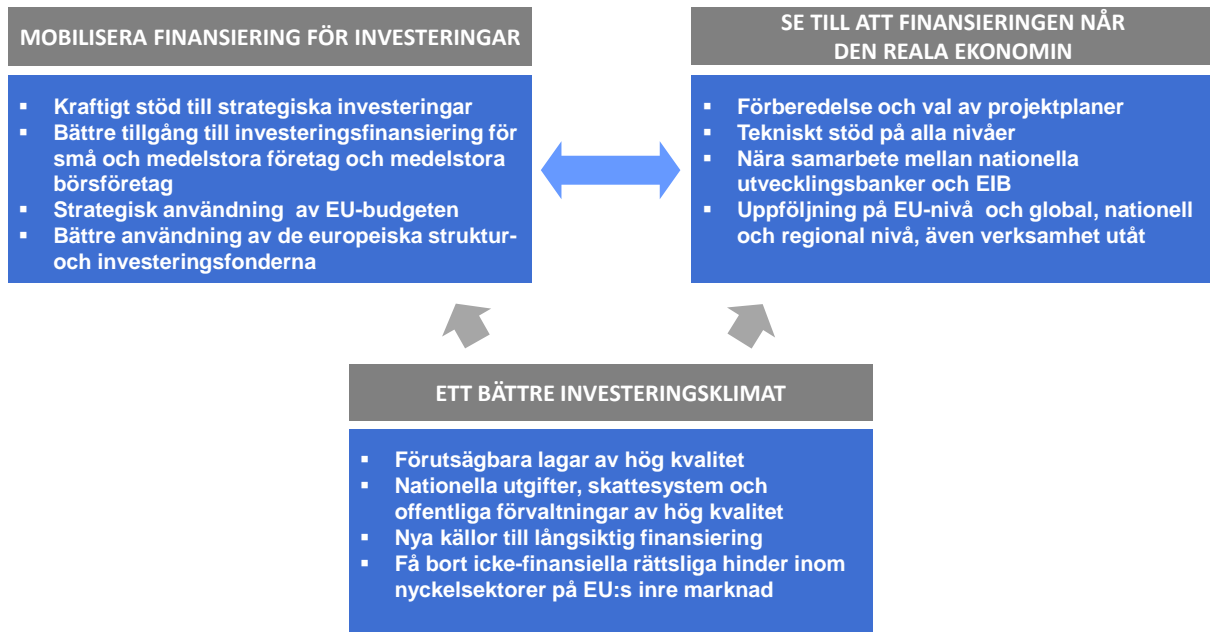
När det gäller de första två delmålen lanseras investeringsplanen för Europa av kommissionen och Europeiska investeringsbanken (EIB) gemensamt som strategiska partner. Målet med

¹ I vissa medlemsstater har nedgången varit ännu kraftigare. Detta gäller särskilt för Italien (-25 %), Portugal (-36 %), Spanien (-38 %), Irland (-39 %) och Grekland (-64 %).

² En fråga som Europeiska centralbankens ordförande Mario Draghi tog upp i sitt tal i Jackson Hole den 22 augusti 2014.
Se <http://www.ecb.europa.eu/press/key/date/2014/html/sp140822.en.html>

planen är att mobilisera aktörer på alla nivåer. När det gäller det tredje delmålet ämnar kommissionen föreslå åtgärder i sitt kommande arbetsprogram liksom tillsammans med de övriga EU-institutionerna och medlemsstaterna inom ramen för den europeiska planeringsterminen.

Figur 1. En investeringsplan för Europa

Effekten av planen ökar i takt med att fler aktörer ansluter sig: medlemsstater, nationella utvecklingsbanker, regionala myndigheter och privata investerare. Alla har en viktig roll att spela. Kommissionen är särskilt glad över det intresse som planen väcker, vilket bevisats av det positiva stöd som planen fått på europeisk och global nivå de senaste veckorna³.

Ambitionen är att mobilisera minst 315 miljarder euro i ytterligare offentliga och privata investeringar i den reala ekonomin mellan nu och slutet av 2017. Investeringsplanen införs utöver de befintliga åtgärderna och kommer att dra största möjliga nytta av varje offentlig euro som mobiliseras genom nya och befintliga instrument. Om vi handlar snabbt på planens alla områden kan vi till och med ta in mer kapital än 315 miljarder euro och tillsammans nå mycket mer än vad vi skulle göra om vi samordnade våra insatser.

Till slut kommer planen att arbeta för tre närliggande politiska mål:

- Att vända de negativa investeringstrenderna och bidra till att stimulera jobbskapande och ekonomisk återhämtning utan att belasta de nationella offentliga finanserna eller skapa nya skulder.
- Att ta ett avgörande steg framåt och möta de långsiktiga behoven i vår ekonomi och öka vår konkurrenskraft.

³ Europeiska rådets slutsatser av den 23–24 oktober 2014 s. 8: "Europeiska rådet stöder den tillträdande kommissionens avsikt att lansera ett initiativ för att mobilisera 300 miljarder euro i ytterligare investeringar från offentliga och privata källor under perioden 2015–2017" och handlingsplanen från G20-mötet i Brisbane av den 16 november 2014: "Dessutom aviserade EU i oktober ett stort initiativ för att mobilisera offentliga och privata investeringar 2015–2017. Vi kräver ett snabbt genomförande av [dessa] paket". Se också det tal som Europeiska centralbankens ordförande Mario Draghi höll den 22 augusti 2014 i Jackson Hole, hänvisning i fotnot 2.

- Att stärka den europeiska dimensionen när det gäller humankapital, produktionskapacitet, kunskaper och fysisk infrastruktur med ett särskilt fokus på de sammankopplingar som är viktiga för den inre marknaden.

Vi måste agera snabbt för att garantera snabba resultat som är hållbara på lång sikt. Europaparlamentet deltar aktivt i utarbetandet av investeringsplanen, och Europeiska rådet uppmanas att stödja den övergripande strategin vid sitt möte den 18–19 december 2014.

Kommissionen och EIB kommer att kontakta aktörer på alla nivåer i början av 2015. En noggrann uppföljning ska garantera att den offentliga riskhanteringsförmågan utnyttjas och förvaltas på ett sunt sätt och att målinriktade projekt skapar jobb och ekonomisk tillväxt och ökar den europeiska konkurrenskraften.

2. Att mobilisera minst 315 miljarder euro i ytterligare investeringar på EU-nivå

Det första delmålet i planen är att mobilisera minst 315 miljarder euro i extra investeringar under de närmaste tre åren. Vårt förslag baserar sig enbart på insatser på EU-nivå: kommissionen uppmanar medlemsstaterna och övriga ekonomiska aktörer att ansluta sig till detta initiativ och att komplettera det. För att vi snabbt ska kunna nå resultat kan den föreslagna åtgärden finansieras inom ramen för EU:s nu gällande fleråriga budgetram 2014–2020.

Delar av EU:s budget måste därför användas på annat sätt, både på EU-nivå och på nationell nivå. Huvudtanken är att öka riskhanteringsförmågan med hjälp av offentliga medel för att uppmuntra projektansvariga och locka privatfinansiering till bärkraftiga investeringsprojekt som annars inte skulle bli av. På så sätt kan vi dra största möjliga nytta av EU:s offentliga medel.

På EU-nivå kommer vi därför att inrätta en ny europeisk fond för strategiska investeringar till stöd för mer riskfyllda långsiktiga investeringar och garantera ökad tillgång till riskkapital för små och medelstora företag och medelstora börsföretag⁴. På nationell nivå kan en mer strategisk användning av de europeiska struktur- och investeringsfonderna spela en avgörande roll.

Europeiska rådet uppmanas att stödja inrättandet av Europeiska fonden för strategiska investeringar och att förbinda sig till en mer effektiv användning av de europeiska struktur- och investeringsfonderna, framför allt genom att fördubbla användningen av finansieringsinstrument. Det förslag till rättsakt⁵ som behövs för att inrätta Europeiska fonden för strategiska investeringar bör behandlas i snabb ordning av EU:s lagstiftare, Europaparlamentet och rådet, så att den kan träda ikraft senast i juni 2015.

2.1. En ny europeisk fond för strategiska investeringar

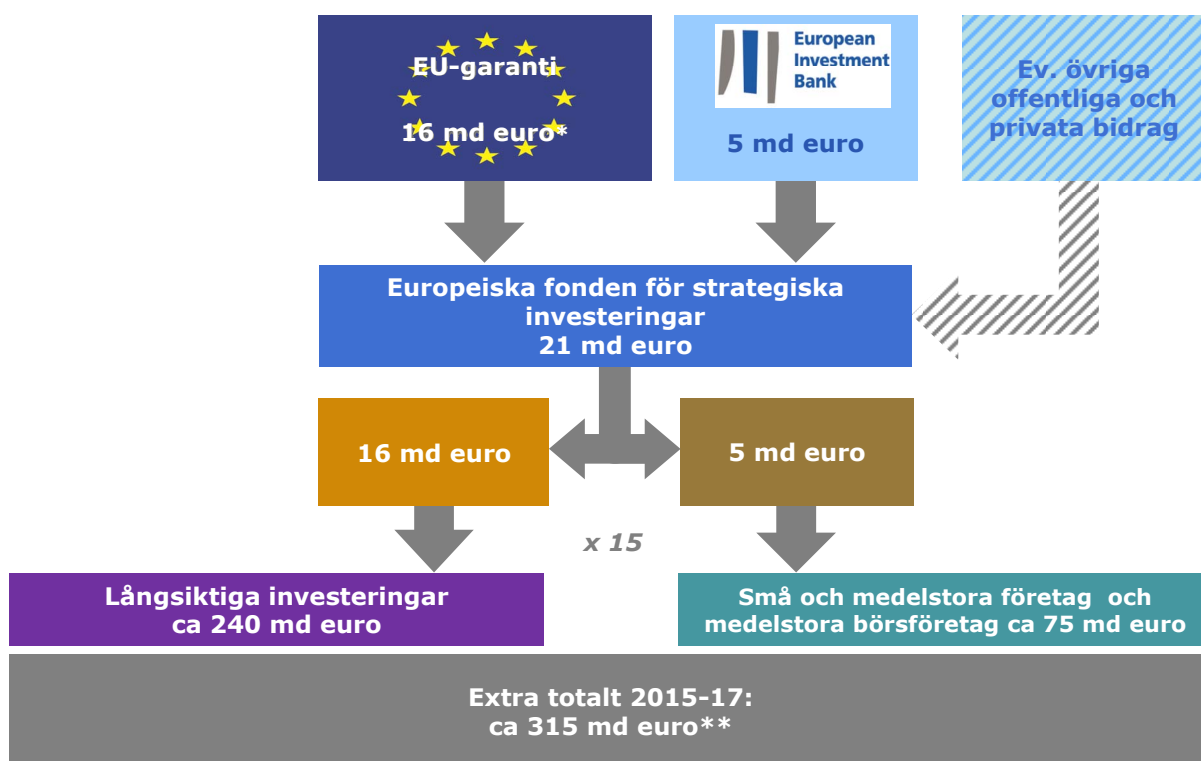
⁴ I denna plan avses med *medelstora börsföretag* företag som har mellan 250 och 3 000 anställda.

⁵ Rättsakten kommer troligen att vara en förordning som grundar sig på artiklarna 172, 182, 175.3 och eventuellt artikel 173 i EUF-fördraget.

En ny europeisk fond för strategiska investeringar (Efsi) ska inrättas i partnerskap mellan kommissionen och EIB för att dra nytta av bankens gedigna sakkunskap och dess bevisade förmåga att nå resultat (se figur 2). Fonden kommer att inrättas som en del av EIB-gruppen.⁶ Jämfört med de nuvarande strukturerna kommer fonden att ha en annorlunda riskprofil, tillhandahålla ytterligare möjligheter till riskhanteringsförmåga och rikta in sig på projekt med större samhällsligt och ekonomiskt värde samt komplettera de projekt som för närvarande finansieras av EIB eller genom befintliga EU-program. Vilka produkter som kan komma ifråga är ännu öppet och kommer att anpassas efter marknadsbehoven.

För att inrätta Europeiska fonden för strategiska investeringar kommer en garanti på 16 miljarder euro att införas i EU:s budget till stöd för fonden. EIB kommer att stå för 5 miljarder euro. Fonden kommer sålunda att starta med en betydande eldkraft men den kan också utöka sin verksamhet senare. Medlemsstaterna kommer direkt eller genom sina nationella utvecklingsbanker eller liknande institut att kunna bidra till fonden med kapital. I samband med utvärderingen av de offentliga finanserna inom ramen för stabilitets- och tillväxtpakten kommer kommissionen att ställa sig positiv till sådana kapitalbidrag till fonden. Privata investerare kan också ansluta sig till fonden.

Figur 2. Den nya europeiska fonden för strategiska investeringar – inledande struktur (enbart EU)

* 50 % garanti = 8 md euro från Fonden för ett sammanlänkat Europa (3,3), Horisont 2020 (2,7) och budgetreserven (2)

** EU-bidrag i början som garanti (netto): 307 md euro

EU-garantin backas upp av befintliga EU-medel i den flexibilitetsmarginal som finns i EU:s budget, Fonden för ett sammanlänkat Europa och Horisont 2020-programmet. Tack vare den nya fonden kommer dessa EU-medel att ha större inverkan på realekonomin än vad de annars

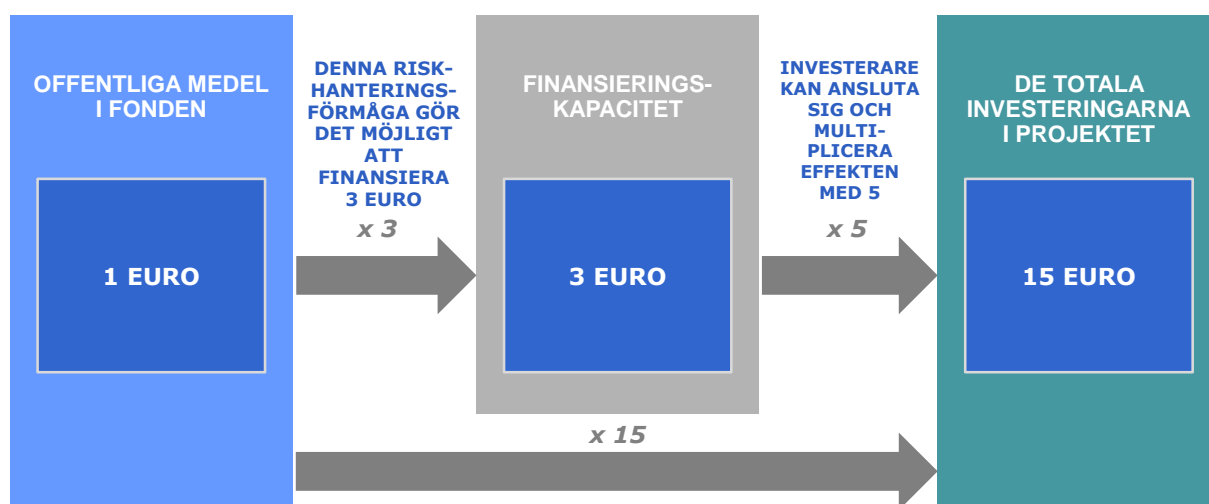
⁶ Kommissionen och EIB är eniga om att fonden bör inrättas som en särskild förvaltningsfond inom EIB. Detta arrangemang garanterar att fonden snabbt kan inrättas och att den kan dra nytta av den finansiering och sakkunskap om lån och riskhantering som finns i EIB:s existerande strukturer.

skulle ha haft. Alla insatser inom ramen för Europeiska fonden för strategiska investeringar ska omfattas av etablerade förfaranden för godkännande av statligt stöd⁷.

Fondens roll är att garantera en ökad riskhanteringsförmåga och mobilisera extra investeringar, särskilt från privata men också från offentliga källor, inom särskilda sektorer och på särskilda områden. Dessa områden beskrivs nedan.

Vi uppskattar att fonden kan nå en multiplikatoreffekt på totalt 1:15 i reala investeringar i ekonomin. Detta beror på att fonden står för riskhanteringen i början vilket gör det möjligt att bevilja extra finansiering och locka fler investerare såsom anges i figur 3. Detta innebär att varje euro som fonden erbjuder riskskydd åt genererar i medeltal 15 euro i investeringar i den reala ekonomin som annars inte hade uppstått. Multiplikatoreffekten på 1:15 är ett försiktigt genomsnitt på grundval av tidigare erfarenheter av EU-program och EIB. Den slutgiltiga multiplikatoreffekten kommer naturligtvis att bero på projektets verksamhet och särdrag.

Figur 3. Fondens multiplikatoreffekt (genomsnitt baserat på erfarenhet)

Som en jämförelse kan nämnas att EIB:s kapitalökning 2012 hade en uppskattad multiplikatoreffekt på 1:18 och att prognosen håller. Ett annat exempel är det nuvarande lånegarantiinstrumentet för små och medelstora företag i Cosme-programmet där varje 1 miljard euro i finansiering genererar minst 20 miljarder euro i kapital för små och medelstora företag, det vill säga en multiplikatoreffekt på 1:20.

Fonden ska ha en egen förvaltningsstruktur. Den ska förvaltas i enlighet med överenskomna investeringsriktlinjer. Dess ledningsorgan ska se till att investeringsriktlinjerna följs och att fondens prioriteringar och verksamhet återspeglar dessa riktlinjer. En oberoende

⁷ I syfte att garantera att infrastruktur- och projektinvesteringar som stöds av detta initiativ överensstämmer med bestämmelserna för statligt stöd bör projekten gälla icke tillgodosedda behov (alltså inte överlappa existerande infrastruktur), inbegripa privat finansiering i så stor utsträckning som möjligt och undvika att tränga ut privatfinansierade projekt. De projekt som stöds bör i allmänhet vara öppna för alla användare, inklusive konkurrerande operatörer, på rättvisa, skäliga och ändamålsenliga villkor för att undvika hinder för marknadsinträde. För att öka effekten av dessa investeringar kommer kommissionen att fastställa några huvudprinciper för utvärdering av statligt stöd som ett projekt måste uppfylla för att få stöd från Europeiska fonden för strategiska investeringar. Om ett projekt uppfyller kriterierna och får stöd från fonden kommer samtliga nationella tilläggsstöd att utvärderas enligt ett förenklat och påskyndat förfarande för utvärdering av statligt stöd där kommissionens enda tilläggsuppgift är att kontrollera det offentliga stödets proportionalitet (det vill säga, se till att överkompensation undviks).

investeringskommitté godkänner konkreta projekt på grundval av deras bärkraft och säkerställer att det offentliga stödet inte utesluter eller tränger ut privata investeringar. Projektansvariga och investerare kan dra nytta av EIB-gruppens yrkesmässiga råd, erfarenhet och stöd. EIB-gruppen bidrar också med kunnig personal på områden som produktutveckling, utarbetande och strukturering av projektplanering, tekniskt stöd, finansieringskapacitet, likviditetsförvaltning, aktiv styrning av balansräkningen, portföljförvaltning, redovisning och rapportering.

Om fonden inrättas snabbt med ett startkapital på 21 miljarder euro på EU-nivå kan den generera uppskattningsvis 315 miljarder euro i tilläggsfinansiering på tre år. Effekten kommer att bli större om medlemsstaterna och de nationella utvecklingsbankerna ansluter sig till fonden.

2.2. Den nya fonden stöder långsiktiga investeringsprojekt

Europeiska fonden för strategiska investeringar ska stödja strategiska investeringar av europeisk betydelse i infrastruktur, framför allt bredband, energinät och transportinfrastruktur, särskilt i industricentrum, utbildning, forskning och innovation samt förnybar energi och energieffektivitet. Inga tematiska eller geografiska anslag får fastställas på förhand så att projekten väljs på sina egna meriter och mervärdet av fonden kan maximeras. Fonden kommer att vara flexibel, eftersom olika regioner har olika behov när det gäller att snabbt få till stånd investeringar.

Fondens verksamhet på dessa områden ska komplettera EIB:s mer traditionella verksamhet och pågående EU-program såsom Fonden för ett sammanlänkat Europa (för infrastrukturinvesteringar) och Horisont 2020 (för innovation och forskning och utveckling). Europeiska fonden för strategiska investeringar kommer att ge större risktäckning för olika projekt och på så sätt avsevärt underlätta privata investeringar i säkrare delar av projekten. Samtidigt som Europeiska fonden för strategiska investeringar inrättas är det värt att notera att viktiga finansieringskällor finns i de redan godkända arbetsprogrammen för Fonden för ett sammanlänkat Europa och Horisont 2020 och att dessa medel blir tillgängliga 2015 för finansiering av projekt.

Dessutom kommer EIB-gruppen att inleda verksamhet där den använder sina egna medel i början av 2015, och planen kommer på så sätt att få en flygande start.

Europeiska fonden för strategiska investeringar ska inte enbart finansiera individuella projekt utan också stödja privata finansieringsstrukturer, t.ex. europeiska långsiktiga investeringsfonder⁸ som inrättats av privata investerare och nationella utvecklingsbanker. På så sätt kommer multiplikatoreffekten ytterligare att öka och effekten på ort och ställe att bli största möjliga.

Såsom föreslås i figur 2 är avsikten att använda tre fjärdedelar av resurserna i Europeiska fonden för strategiska investeringar för denna typ av verksamhet (som ska leda till investeringar på uppskattningsvis 240 miljarder euro).

⁸ COM(2013) 462, för tillfället i trepartsförhandlingar mellan Europaparlamentet, rådet och kommissionen. När förordningen trätt i kraft är den ett allmänt EU-regelverk som ger fonder som specialiserar sig på långsiktiga investeringar, t.ex. i infrastrukturprojekt eller små och medelstora företag, rätt att verka i hela EU. På så sätt kan de locka investerare med en mer långsiktig investeringshorisont.

2.3. Den nya fonden ska också stödja investeringar i små och medelstora företag och medelstora börsföretag

Dessutom ska Europeiska fonden för strategiska investeringar stödja riskfinansiering till små och medelstora företag och medelstora börsföretag i hela Europa och förlita sig på Europeiska investeringsfonden (EIF, en del av EIB-gruppen) när det gäller det operativa genomförandet.⁹ Dessa företag skulle på så sätt undgå kapitalbrist och få tillgång till större direkta investeringar och ytterligare garantier för kvalitativ värdepapperisering av lån till små och medelstora företag. Det här är ett effektivt sätt att sätta fart på jobbskapandet och tillväxten och rekryteringen av unga.

EIF har stor erfarenhet av denna typ av verksamhet. Europeiska fonden för strategiska investeringar ska sålunda användas till att trappa upp EIF:s verksamhet och på så sätt också skapa nya kanaler för de nationella utvecklingsbankerna att utveckla sin egen verksamhet på detta område. Dessa insatser införs utöver de befintliga insatserna för små och medelstora företag i program som Cosme och Horisont 2020. Dessa program kommer framför allt att kunna tillhandahålla avsevärda resurser redan 2015.

Såsom föreslås i figur 2 kommer en fjärdedel av de resurser som Europeiska fonden för strategiska investeringar har att användas för dessa ändamål (vilket leder till investeringar på uppskattningsvis 75 miljarder euro).

2.4. 315 miljarder euro mobiliseras av Europeiska fonden för strategiska investeringar – de europeiska struktur- och investeringsfonderna kan få ännu större genomslag

Mellan 2014 och 2020 kan 450 miljarder euro (630 miljarder euro inklusive den nationella medfinansieringen) bli tillgängligt för investering som en del av de europeiska struktur- och investeringsfonderna. Det är viktigt att medlemsstaterna och regionala myndigheter drar största möjliga nytta av EU-fonderna genom att fokusera på viktiga områden och utnyttja varje euro som investeras.

Ett särskilt effektivt sätt att öka fondernas genomslag är att använda finansieringsinstrument i form av lån, kapitaltillskott och garantier i stället för traditionella bidrag. För många offentliga myndigheter är dessa instrument relativt nya, men de har stor potential och har visat sig nå resultat där de sätts in. Inom ramen för planen bör medlemsstaterna åta sig att avsevärt öka sin **användning av innovativa finansieringsinstrument** på nyckelområden, såsom stöd till små och medelstora företag, energieffektivitet, informations- och kommunikationsteknik, transport och FoU-stöd. **Användningen av finansieringsinstrument i de europeiska struktur- och investeringsfonderna** skulle på så sätt minst fördubblas för programperioden 2014–2020.¹⁰

De medel som gjorts tillgängliga via dessa instrument, i kombination med medel från andra investerare och stödmottagare, ökar investeringarna i ekonomin, som en följd av

⁹ Stödet ska vara förenligt med kommissionens riktlinjer om statligt stöd till riskfinansiering eller ska prissättas på marknadsvillkor.

¹⁰ Medlemsstaterna rekommenderas därför att genom innovativa finansieringsinstrument lämna en viss procentandel av anslagen i sina partnerskapsavtal till de viktigaste investeringsområdena enligt följande: 50 % till stöd för små och medelstora företag, 20 % till åtgärder för minskade koldioxidutsläpp, 10 % på området för informations- och kommunikationsteknik, 10 % till hållbara transporter, 5 % till stöd för forskning, utveckling och innovation och 5 % till miljö- och resurseffektivitet. Att använda mikrokrediter för att bevilja förmånliga lån kan också bidra till att främja egenföretagande och entreprenörskap och utveckla mikroföretag.

multiplikatoreffekten. Den slutgiltiga multiplikatoreffekten i ekonomin beror på vilka projekt och instrument som använts. Vid sidan av det nya initiativet för små och medelstora företag¹¹ kan övriga finansieringsinstrument på EU-nivå samt standardinstrument användas för att göra det lättare för förvaltningsmyndigheterna att använda finansieringsinstrument. Kommissionen kommer att diskutera med de enskilda medlemsstaterna om vilka praktiska åtgärder som måste vidtas och hur detta ska ske. Ett separat övervakningssystem ska inrättas för att se vilka resultat som nås.

Under hela programperioden 2014–2020 skulle den nya strategin leda till att närmare 30 miljarder euro avsätts för innovativa finansieringsinstrument med en direkt hävstångseffekt som genererar ytterligare investeringar på 40–70 miljarder euro och med en ännu större hävstångseffekt i den reala ekonomin. En försiktig uppskattning av den tilläggsinvestering som kan mobiliseras 2015–2017 är 20 miljarder euro.

Dessutom kan medlemsstaterna och regionerna också öka EU-medlens multiplikatoreffekt genom att öka den nationella medfinansieringen över de rättsliga minimikraven. Eftersom de nationella offentliga medlen är begränsade kan privata medel stå för denna ökning, något som redan är fallet i vissa medlemsstater.¹²

För det tredje uppmanas medlemsstaterna att använda de EU-medel som fortfarande finns tillgängliga från programperioden 2007–2013 på bästa möjliga sätt och att se till att de används fullt ut till stöd för investeringsplanen. Kommissionen kommer att bistå med stöd och riktlinjer för detta.

Slutligen uppmanas medlemsstaterna att samarbeta med EIB för att dra största möjliga nytta av befintliga nationella resurser eftersom EIB kommer att utveckla nya lån vid sidan av genomförandet av investeringsplanen.

3. Se till att finansieringen når den reala ekonomin

Det andra delmålet i planen är att vidta riktade initiativ för att säkerställa att den extra investeringsfinansiering som genereras motsvarar behoven i den reala ekonomin. Extra offentliga och privata medel måste därför styras till bärkraftiga projekt med ett verkligt mervärde för den europeiska sociala marknadsekonomin. Detta gäller särskilt för den nya europeiska fonden för strategiska investeringar och de europeiska struktur- och investeringsfonderna, men det är också en stor utmaning för hela Europa.

Huvudsyftet med detta delmål är att införa en helt ny strategi för att identifiera och förbereda investeringsprojekt i Europa genom att förbättra det sätt på vilket privata och offentliga myndigheter ser på och skaffar information om investeringsprojekt. Detta hänger nära samman med, men går utöver, frågan om att identifiera projekt till ett värde av 300 miljarder

¹¹ Initiativet för små och medelstora företag är ett finansieringsinstrument som sammanför resurser från struktur- och investeringsfonderna, Cosme- och Horisont 2020-programmen, EIF och EIB. Initiativet erbjuder två olika produkter för att förbättra finansieringen till små och medelstora företag – obegränsade garantier till finansiella intermediärer och värdepapperisering av befintliga låneportföljer.

¹² På grundval av vad som kan göras utan att den pågående programplaneringen av fonderna avbryts kan uppskattningsvis ytterligare 26 miljarder euro i tilläggsinvesteringar bli tillgängliga under programperioden 2014–2020. Dessa medel är utöver den fördubblade användningen av finansieringsinstrument och beaktas inte i bilaga 1.

euro som kan dra nytta av ytterligare finansiering som diskuterades i det första delmålet i denna plan.

Europeiska rådet uppmanas att stödja förslaget om att upprätta en förteckning över projekt på EU-nivå och att stärka det tekniska stödet genom ett centrum för investeringsrådgivning som ska inrättas före juni 2015.

3.1. En förteckning över projekt kommer att fastställas på EU-nivå

För vissa aktörer är det största problemet inte bristen på finansiering utan en upplevd avsaknad av bärkraftiga projekt. EIB, kommissionen och medlemsstaterna förvaltar tillsammans en arbetsgrupp för investeringar som förväntas offentliggöra en rapport före slutet av året. Såsom framgår av det inledande arbetet i arbetsgruppen finns det flera potentiella bärkraftiga projekt som lämpar sig för investering på EU-nivå. Privata investerare är ofta omedvetna om potentialen i dessa projekt, och de är ovilliga att investera ensamma eftersom projekten ofta är komplexa och det inte finns tillräckligt med information så att de kan utvärdera riskerna ordentligt. Detta gäller särskilt för storskaliga långsiktiga investeringar i infrastruktur.

En investering görs först då oberoende och transparenta utvärderingar gjorts som bekräftar att ett projekt är ekonomiskt bärkraftigt och framför allt om det uppfyller alla relevanta regelkrav och administrativa krav. Ökad insyn och en förståelse av riskerna bidrar till att locka privata investeringar.

Arbetsgruppen för investeringar kommer, tillsammans med medlemsstaterna, att göra en första utvärdering av potentiella bärkraftiga projekt av europeisk betydelse. Kommissionen anser att detta arbete bör fortsätta på en mer permanent basis på EU-nivå och bidra till att identifiera och locka till sig investeringsprojekt av europeisk betydelse och regelbundet informera investerarna om hur färdiga de olika projekten är. De nationella utvecklingsbankerna skulle kunna bidra till detta arbete.

I detta sammanhang bör en förteckning över investeringsbara projekt av europeisk betydelse utarbetas.¹³ Projektförteckningen ska vara dynamisk och basera sig på några enkla och erkända ekonomiska kriterier. Det ska vara möjligt att lägga till och ta bort projekt från förteckningen. Detta innebär inte att alla projekt på den europeiska förteckningen bör eller kommer att finansieras enligt planen eller av den nya fonden, men den kommer att göra det möjligt för offentliga och privata investerare att få tillgång till relevant och öppen information. Förteckningen över utvärderade och outvärderade projekt bör offentliggöras på en webbplats som i sin tur kan vara knuten till liknande förteckningar på nationell och regional nivå.

Med tiden kan detta arbete leda till ett system för europeisk certifiering av bärkraftiga investeringsprojekt som uppfyller vissa kriterier. Denna certifiering kan därefter användas av EIB och nationella utvecklingsbanker för att locka privata investerare. Detta skulle vara till nytta för att tillhandahålla en tydlig ”trovärdighetsmärkning” av europeiska

¹³ Den 23–24 oktober 2014 välkomnade [Europeiska rådet] inrättandet av en arbetsgrupp, som leds av kommissionen och Europeiska investeringsbanken, i syfte att fastställa konkreta åtgärder för att stimulera investeringar, inklusive en projektplanering med ett antal potentiellt bärkraftiga projekt av europeiskt intresse som ska genomföras på kort och medellång sikt.

investeringsprojekt. Detta är också i linje med ansträngningarna på global nivå inom ramen för G20 rörande god praxis för investeringsprojekt.

3.2. Ett centrum för investeringsrådgivning som ska fungera som en gemensam kontaktpunkt kommer att inrättas för att samla expertiskällor och stärka det tekniska stödet på alla nivåer

Många projekt och projektansvariga i Europa letar fortfarande efter de finansieringskällor som är mest anpassade efter deras behov. De behöver ibland vägledning i hur de ska uppfylla kraven i lagstiftningen. En prioritering i investeringsplanen kommer att vara att tillhandahålla ökat stöd till projektutveckling i EU genom att bygga upp den sakkunskap som kommissionen, EIB, de nationella utvecklingsbankerna och de europeiska struktur- och investeringsfondernas förvaltningsmyndigheter har.

Detta inbegriper framför allt tekniskt stöd till projektstrukturering, användningen av innovativa finansieringsinstrument på nationell och europeisk nivå och användningen av offentligt-privata partnerskap. En gemensam kontaktpunkt kommer därför att inrättas dit alla frågor om tekniskt stöd ska styras. Kontaktpunkten blir ett centrum för investeringsrådgivning som ska fokusera på tre målgrupper: projektansvariga, investerare och offentliga förvaltningsmyndigheter.

Centrumet ska upplysa om vilket som är det lämpligaste rådgivande stödet (EIB-gruppen, de nationella utvecklingsbankerna eller andra internationella finansinstitut) för en viss investerare.

Det nya centrumet kommer att bygga på framgångsrika redan tillgängliga instrument, som Jaspers-programmet, som kommer att uppdateras och utvidgas, och den nya rådgivningsplattformen för användning av innovativa finansieringsinstrument, Fi-kompassen (*FI-Compass*). Centrumet ska utvecklas av EIB-gruppen i nära samarbete med de nationella utvecklingsbankerna och liknande institut i Europa och göra det möjligt för dem att samarbeta i större utsträckning inom ett nätverk.

3.3. Samarbete med aktörer på europeisk, nationell och regional nivå

Med stöd av nationella och regionala myndigheter ska kommissionen och EIB samarbeta med investerare, projektansvariga och institutionella aktörer för att främja viktiga investeringsprojekt och garantera att rätt projekt får tillgång till rätt finansiering. ”Invester i Europa-seminarier” kommer att anordnas på nationell, transnationell och regional nivå där man tillsammans med EIB tar sig an särskilda utmaningar. Fokus ligger på att locka privata och offentliga projektansvariga samt privata investerare, öka kunskapen om EU:s finansieringsinstrument, öka riskhanteringsförmågan för Europeiska fonden för strategiska investeringar och öka synergierna mellan de nationella systemen och EU-systemen.

4. Ett bättre investeringsklimat

Det tredje delmålet i planen består i att öka förutsägbarheten på lagstiftningsområdet, avlägsna hinder för investering i Europa och ytterligare stärka den inre marknaden genom att skapa optimala villkor för investeringar i Europa. Den inre marknaden är Europas största strukturella reform.

Det är mycket som kan göras i medlemsstaterna. Kommissionen och de övriga EU-institutionerna kommer att styra och följa de framsteg som görs inom ramen för den europeiska planeringsterminen för samordningen av den ekonomiska politiken. På EU-nivå kommer kommissionen att kort presentera sina prioriterade initiativ i sitt arbetsprogram för 2015, och de första insatserna kommer att göras under de närmaste veckorna.

Europeiska rådet uppmanas att stödja den övergripande strategin, och Europaparlamentet och rådet bör, i sin egenskap av EU:s lagstiftare, se till att de kommande lagstiftningsåtgärderna som är nödvändiga för att förbättra regelverket för investeringar snabbt antas.

4.1. Enklare, bättre och mer förutsägbara lagar på alla nivåer

Optimala ramvillkor för företagsamhet på hela den inre marknaden är nödvändiga för att investeringarnas fulla potential ska kunna frigöras i Europa. Reglerna, både nationella och på EU-nivå, behöver vara enkla, tydliga, förutsägbara och stabila för att uppmuntra investeringar på längre sikt. Insatserna för att minska byråkratin och förenkla lagstiftningen är fortfarande långsamma och ojämnt fördelade, trots avsevärda insatser från unionens och medlemsstaternas sida. Detta är särskilt problematiskt för de små och medelstora företagen som skapar jobb och är ryggraden i Europas ekonomi. Tillväxtvillkoren måste därför förbättras så att investeringsprojekt kan ha framgång och pengar som beviljats strategiska investeringar i den här planen, men även på andra områden, används effektivt.

Både medlemsstaterna och EU-institutionerna bär ansvaret för att lagstiftningen förbättras. Här är det inte fråga om avreglering utan om smart lagstiftning som gagnar både medborgarna och företagen. Syftet med den smarta lagstiftningen är att minska onödig byråkrati, förbättra affärsklimatet, särskilt för de små och medelstora företagen, se till att de lagar som behövs är enkla, klara och ändamålsenliga. Den går också ut på att förbättra de nationella utgifternas och skattesystemens effektivitet och den offentliga förvaltningens kvalitet på alla nivåer. Medlemsstaterna är även ansvariga för att EU-rätten införs fullt ut i tid. De måste se till att införlivandeåtgärderna är så enkla, klara och obyråkratiska som möjligt. Mer byråkrati, det vill säga, nationell överreglering måste därför undvikas då EU-lagarna införlivas i den nationella lagstiftningen.

Kommissionen har gjort bättre lagstiftning till en av sina viktigaste prioriteringar för detta mandat. Prioriteringen kommer redan att synas i kommissionens arbetsprogram för 2015. Kommissionen kommer ytterligare att stärka sin övergripande strategi för bättre lagstiftning 2015 och ge den nya impulser. Lagstiftningen bör avlägsna hinder för tillväxt, låta nya möjligheter blomstra, minimera kostnaderna och garantera ett hållbart samhälle och en hållbar miljö. Kommissionen ska särskilt öka insatserna inom ramen för programmet om lagstiftningens ändamålsenlighet och resultat (Refit). Kommissionen kommer att samarbeta med EU:s lagstiftare för att garantera att den föreslagna förenklingen av lagarna också genomförs i verkligheten.

4.2. Nya källor till långsiktig finansiering, inklusive steg mot en kapitalmarknadsunion

De senaste reformerna av EU:s finansiella lagstiftning och fullbordandet av bankunionen kommer att bidra till att utveckla en öppen, säker, ansvarsfull och motståndskraftig finanssektor som bidrar till stabilitet och förtroende. Investeringarna är dock fortfarande starkt beroende av bankförmedling. Den långsiktiga finansieringen för infrastruktur är

fortfarande begränsad. Många små och medelstora företag har fortfarande begränsad tillgång till finansiering, och arbetet med att främja kapitalets fria rörlighet inom EU måste fortsätta.

Inrättandet av kapitalmarknadsunionen kommer så småningom att minska fragmenteringen på EU:s finansmarknad. Finansieringen till små och medelstora företag och långsiktiga projekt kommer sålunda att breddas, och bankernas finansiering kommer att kompletteras med mer utvecklade kapitalmarknader. En verklig inre kapitalmarknad bidrar till att minska kostnaderna för finansiering i resten av ekonomin. Kapitalmarknadsunionen är därför en viktig medellång till långsiktig faktor i denna plan.

Ett brett samråd i början av 2015 kommer att bidra till att ytterligare utveckla och prioritera de viktigaste åtgärdsområdena för att avlägsna hinder för investeringsfinansiering och framsteg i riktning mot kapitalmarknadsunionen.

De viktigaste åtgärderna på kort sikt är följande:

- Att före slutet av 2014 anta den föreslagna **förordningen om europeiska långsiktiga investeringsfonder**. Målet är att fonderna ska kunna tas i bruk i mitten av 2015 som nyttiga redskap för investeringar i långsiktiga projekt. Fonderna kan också spela en roll som en extra motor för offentliga eller offentlig-privata investeringar i resten av ekonomin.
- Att återuppliva marknader för **värdepapperisering av hög kvalitet**¹⁴, utan att upprepa de misstag som gjordes före krisen. Kommissionen ska undersöka vilket som är det bästa sättet att lägga fram kriterier för en enkel, öppen och enhetlig värdepapperisering som skulle bygga på aktuella åtgärder inom försäkrings- och banksektorn och internationellt arbete på detta område. En återupplivning av denna tillgångsklass bidrar till att utveckla en djup och likvid andrahandsmarknad, lockar till sig fler investerare och förbättrar fördelningen av finansieringen till de områden där den bäst behövs.
- Att undersöka hur man kan åtgärda den nuvarande avsaknaden av **standardiserad kreditinformation om små och medelstora företag** och fortsätta arbetet på detta område samt förbättra informationen om planeringen av infrastrukturprojekt och deras kredithistoria.
- Att tillsammans med den privata sektorn undersöka de bästa möjligheterna att sprida den framgång som **ordningarna för privata placeringar** har haft på vissa europeiska marknader till andra delar av EU
- Att se över befintliga initiativ, t.ex. **prospektdirektivet**, för att göra den administrativa bördan mindre betungande för små och medelstora företag och göra det lättare för dem att uppfylla noteringskrav.

4.3. Skapa mer likvärdiga förutsättningar och avlägsna hinder för investeringar på den inre marknaden

Resoluta insatser behövs för att dra största möjliga nytta av den inre marknaden och göra den till en språngbräda för företag. Även om vissa åtgärder är mer långsiktiga än andra är

¹⁴ Värdepapperisering är en finansiell metod som banker ofta använder och som går ut på att de slår samman och omgrupperar olika typer av skulder, som t.ex. bolån. Den kan användas till att finansiera tillgångar eller till att överföra eller sprida risker.

förbättrade ramvillkor för sysselsättning, tillväxt och investering en integrerad del av investeringsplanen. Följande områden är särskilt viktiga på kort och medellång sikt:

- **Energi- och transportsektorerna** är viktiga delar av den inre marknaden, och genomförandet av de senaste reformerna måste påskyndas. Den **europiska energiunionen** kommer att vara av central betydelse i detta sammanhang. Det tredje energipaketet måste genomföras fullt ut. Bestämmelserna för gränsöverskridande energihandel är fortfarande mycket splittrade. I somliga medlemsstater förekommer det fortfarande prisreglering i återförsäljarledet vilket snedvrider marknaden, och detta måste åtgärdas. Kommissionen kommer även att vidta nödvändiga åtgärder för att följa upp den senaste tidens beslut om klimat- och energiramen för 2030.
- Strukture reformer för att avlägsna hinder för investeringar i **transportinfrastrukturer och transportsystem**, särskilt med en gränsöverskridande dimension, behöver genomföras snarast. Målen för det gemensamma europeiska luftrummet bör garanteras så att vi kan dra full nytta av den inre marknaden. Dessutom bör det fjärde järnvägspaketet antas och genomföras snabbt.
- Europa behöver utveckla en verkligt sammankopplad **digital inre marknad**, bland annat genom snara och ambitiösa lagstiftningsåtgärder på områdena uppgiftsskydd och telekomlagstiftning och genom att modernisera och förenkla upphovsrätts- och konsumentregler för näthandel och digitala köp. Den digitala inre marknaden bör inge förtroende för och säkerhet vid transaktioner online, kompatibilitet mellan olika tekniska lösningar och tillgång till digitala resurser och digital infrastruktur (bl.a. handlingslinjer som rör spektrumlicenser). Den inre marknaden bör vara öppen för nya affärsmodeller samtidigt som det säkerställs att väsentliga allmänna intressen tillgodoses. Konsumenter bör ges fri tillgång till onlineinnehåll och onlinetjänster över hela Europa utan att diskrimineras på grund av nationalitet eller var de bor.
- **Tjänste- och produktmarknaderna** blir alltmer sammanflätade med varandra. Reformtakten behöver ökas i syfte att ta itu med oproportionerliga krav på bolagsform, aktieägarkrav och tillståndskrav samt för att förbättra det ömsesidiga erkännandet, framför allt inom sektorer och yrken med stora möjligheter till gränsöverskridande handel. Effektiv tillämpning av upphandlingsreglerna bör säkras på alla nivåer, liksom främjandet av verktyg för e-upphandling.
- För att stimulera **forskning och innovation** skulle EU:s konkurrenskraft dra nytta av färre hinder för kunskapsöverföring, fri tillgång till vetenskaplig forskning och ökad rörlighet för forskare.
- Åtagandet med våra **internationella partner** bidrar till att främja öppna investeringsflöden. Internationalisering av de europeiska företagen förbättrar deras konkurrenskraft. Investerare från länder utanför EU kan spela en viktig roll när det gäller att stödja den europeiska ekonomin.

5. Nästa steg

Denna investeringsplan är inte en engångsåtgärd utan en investeringsoffensiv som ska fortsätta under de närmaste tre åren. Planen kommer att ändra den offentliga politiken i grunden och de finansieringsverktyg som stärker basen för investeringar i Europa så att största möjliga ekonomiska och samhällsliga avkastning kan fås på varje euro som används.

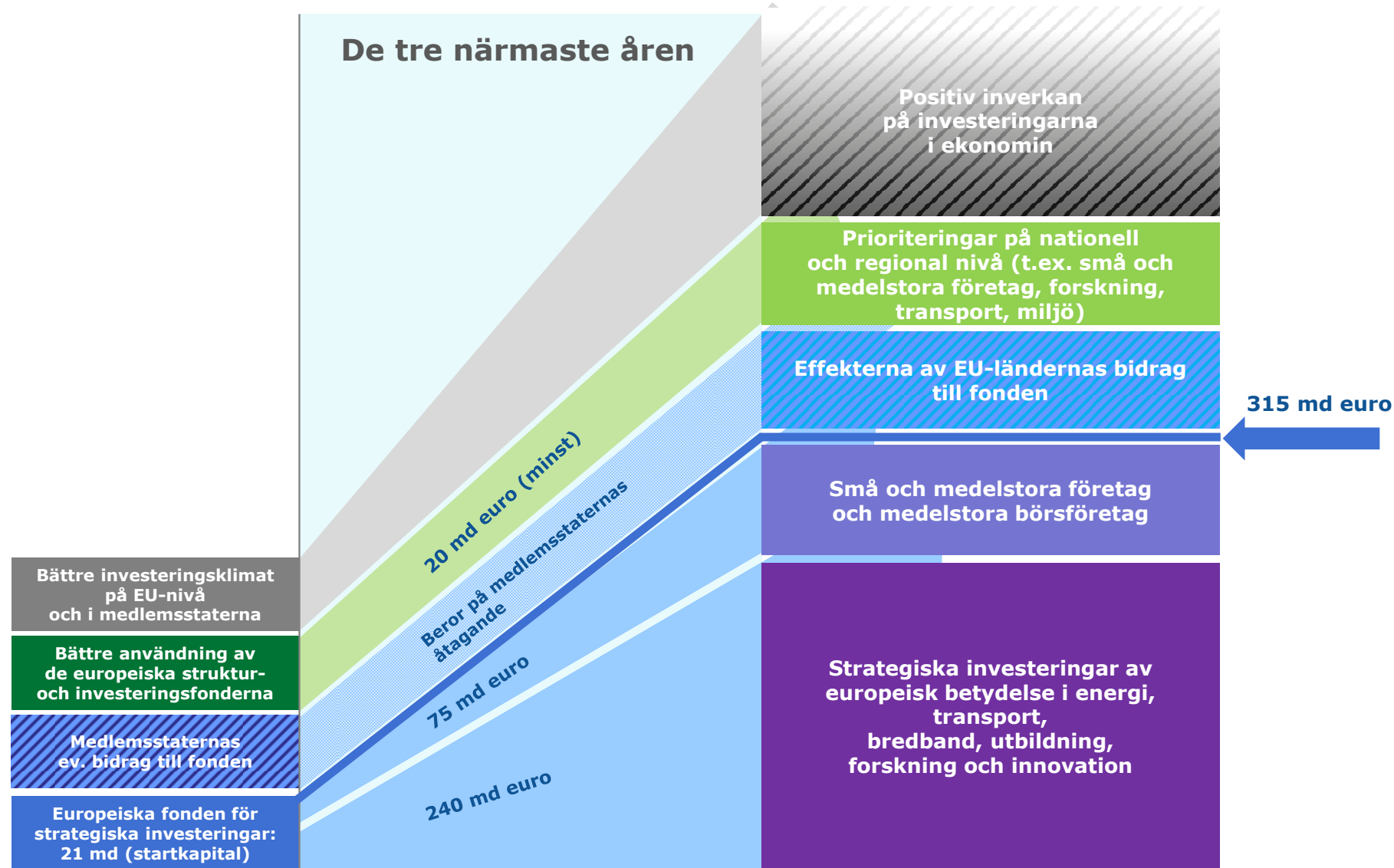
Den plan som vi lägger fram idag är ett första steg i en ny riktning. Medlemsstaterna uppmanas att ansluta sig till detta initiativ, bland annat genom att mobilisera mer medel till Europeiska fonden för strategiska investeringar och fördjupa planens inverkan på realekonomin. Snabba och effektiva insatser krävs på alla nivåer så att kännbara effekter kan ses redan 2015.

Kommissionen uppmanar Europeiska rådet att stödja planen och alla dess delmål vid sitt möte den 18–19 december 2014. Kommissionen uppmanar Europaparlamentet och rådet att i sin egenskap av EU:s lagstiftare snabbt vidta de lagstiftningsåtgärder som behövs för att Europeiska fonden för strategiska investeringar fungerar senast i juni 2015 och att snabbt följa upp de övriga aspekterna i planen.

Regelbundna genomgångar i Europaparlamentet, vid stats- och regeringschefernas möten, i relevanta rådsformationer och tillsammans med Europeiska ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén står för det politiska ansvar som behövs för att garantera att dessa initiativ ger resultat. Kommissionen och EIB kommer att kontakta nyckelaktörer på nationell och regional nivå så att man kan göra en målinriktad uppföljning och diskutera och ta fram särskilda lösningar.

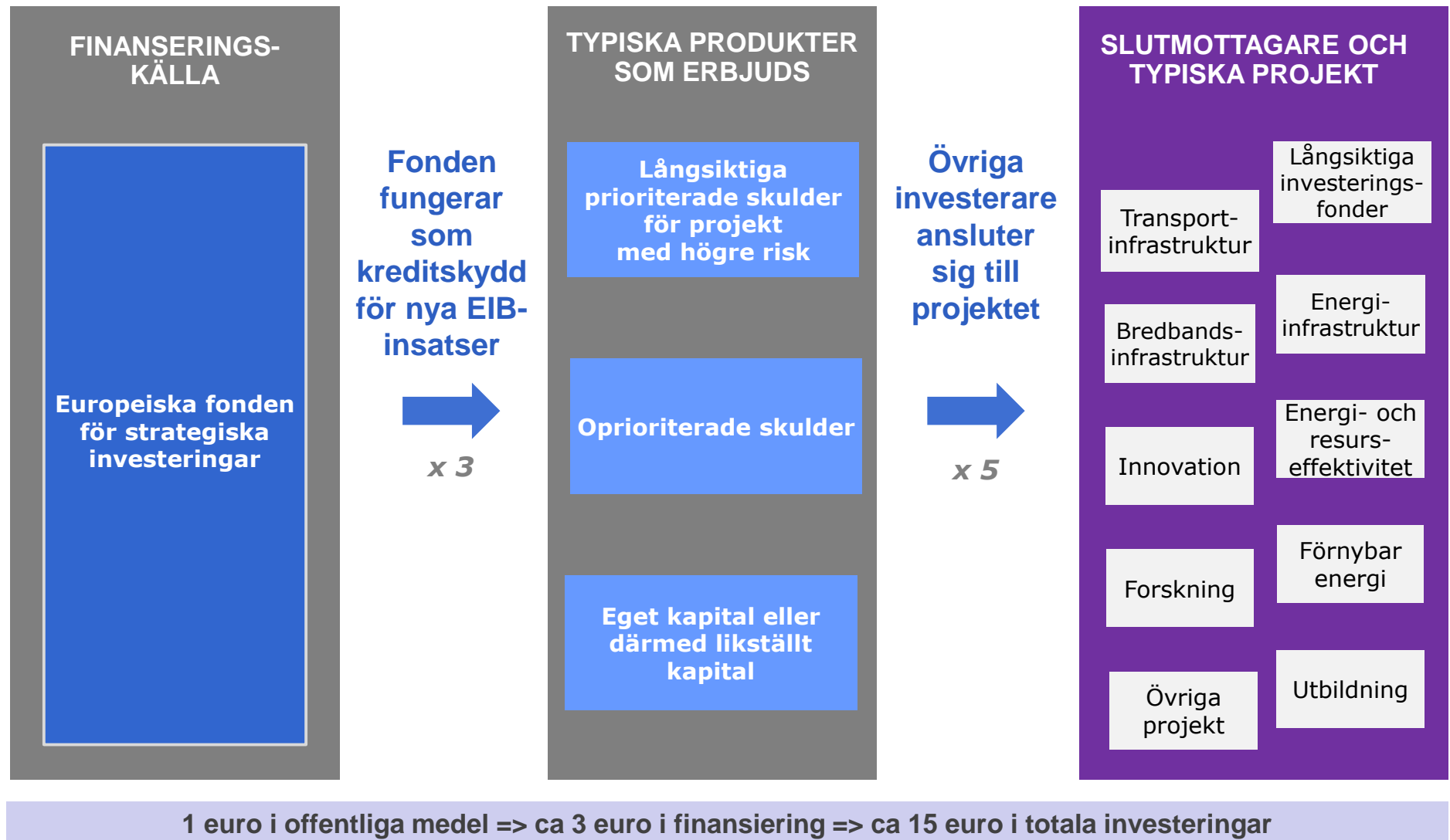
Planen grundar sig på antagandet att inga ändringar görs till den fleråriga budgetramen eller att EIB:s kapital inte kommer att öka. Beroende på framstegen kommer ytterligare åtgärder att läggas fram i mitten på 2016. Detta kommer att ske samtidigt som förberedelserna inför halvtidsöversynen av den fleråriga budgetramen.

BILAGA 1 VILKA ÄR DE TROLIGA KONSEKVENSERNA AV INVESTERINGSPLANEN?

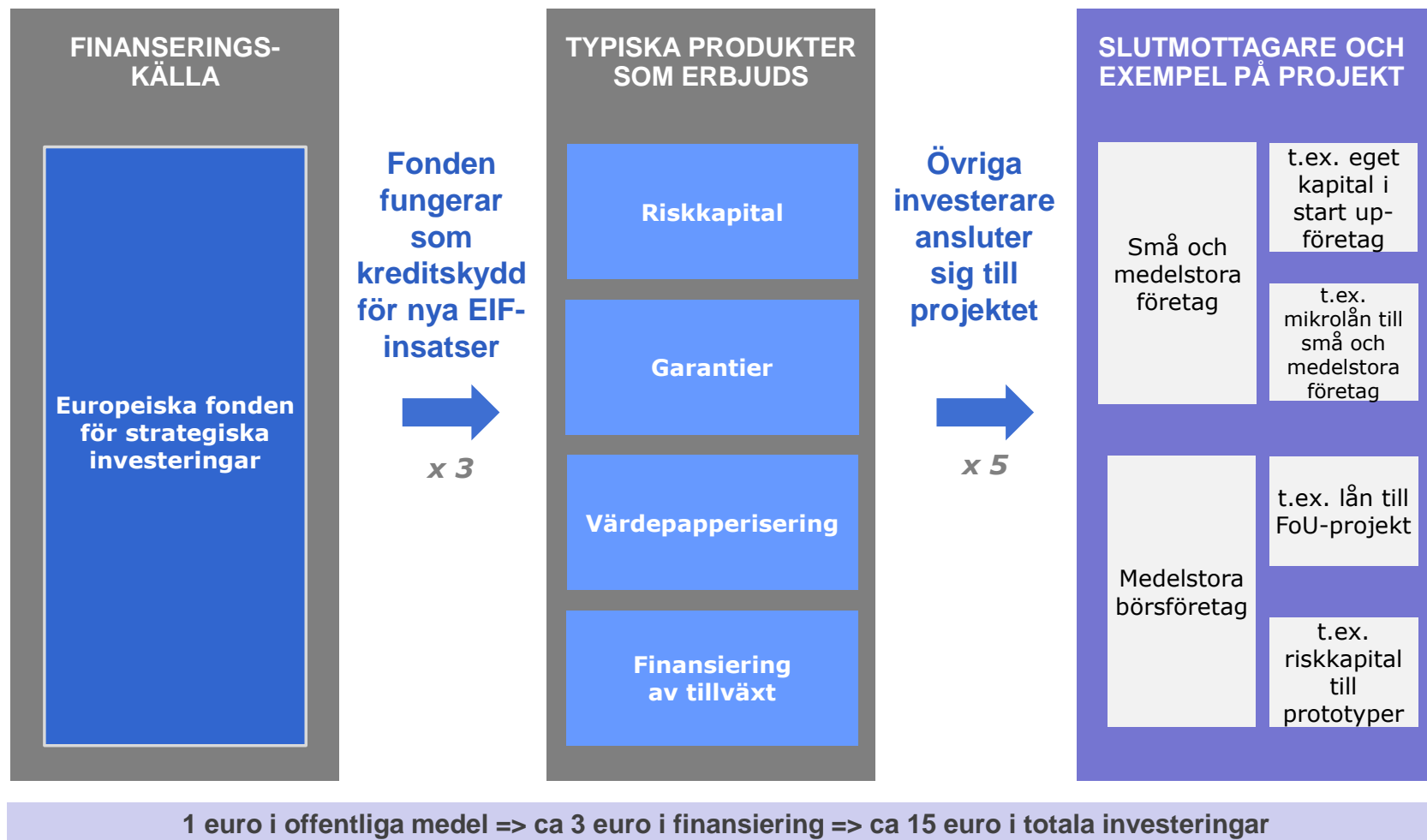
BILAGA 2 HUR FUNGERAR DEN NYA FONDEN VID LÅNGSIKTIGA INVESTERINGAR?

EIB = Europeiska investeringsbanken

BILAGA 3 HUR KAN DEN NYA FONDEN STÖDJA SMÅ OCH MEDELSTORA FÖRETAG OCH MEDELSTORA BÖRSFÖRETAG?

EIF = Europeiska investeringsfonden

BILAGA 4 TIDSPLAN OCH MILSTOLPAR

December 2014/januari 2015

- Europeiska rådet och Europaparlamentet bör godkänna investeringsplanen för Europa, inbegripet inrättandet av Europeiska fonden för strategiska investeringar, och enas om att snabbt anta den relevanta förordningen.
- Kommissionen lägger fram förordningen i januari 2015.
- Europaparlamentet och rådet diskuterar förordningen så att den säkert ska kunna träda i kraft i juni 2015.
- Europeiska investeringsbanksgruppen inleder verksamheten med sina egna resurser.
- Medlemsstaterna bör slutföra planeringen av de europeiska struktur- och investeringsfonderna för att maximera effekten.
- Valet av projekt påskyndas på EU-nivå, utifrån rapporten från kommissionens och EIB:s gemensamma arbetsgrupp.
- Europeiska investeringsbanken och de främsta aktörerna tar de första stegen för att bygga upp ett centrum för investeringsrådgivning.

Senast mitten av 2015

- Den nya europeiska fonden för strategiska investeringar är i drift.
- De europeiska struktur- och investeringsfonderna visar effekt, i synergi med EU-programmen.
- En öppen förteckning över projekt är upprättad på EU-nivå och kommer att utvecklas på sikt.
- Det nya centrumet för investeringsrådgivning är i drift.
- Uppföljningsverksamhet har inletts på EU-nivå och på nationell och regional nivå tillsammans med berörda aktörer.
- En särskild webbplats gör det möjligt att övervaka genomförandet av investeringsplanen i realtid.

Senast mitten av 2016

- Framstegen kommer att ses över, även av stats- och regeringschefer.
- Ytterligare alternativ kan övervägas inför halvtidsöversynen av den fleråriga budgetramen.